

Ivan Rajović

APSURD SLOBODE I SLOBODA APSURDA

U modernom svetu, ako takvi svetovi uopšte postoje, što onda implicira da postoje i oni koji su nemoderni, demodirani ili zastareli, mnogi pojmovi su prestali da označavaju ono što im je bila svrha i sveli se samo na požutele etikete, iskaze koji prazno i tupo zveče u opštoj kakofoniji *progresivnog* napretka. Zapravo, svaki svet je moderan u vremenu svog trajanje, što podrazumeva i domete celokupnog ljudskog saznanja i tehnologije, kao njegovog pratioca i materijalizovanog dokaza intelektualnog uspona na nivou na kojem jeste. U skladu sa tim moglo bi se reći da je svaki svet, odnosno svaka epoha u napredovanju čovečanstva ka nečemu, krajnji domet, savršenstvo, ili modernije, još samo jedna epizoda u sapunici koja se svekolikom istorijom zove. I biće da su svi pojmovi, ili većina njih, sasvim adekvatni svojoj upotrebnoj vrednosti i da zadovoljavaju potrebe pasioniranih mislilaca i takozvanog običnog sveta, uz određene modifikacije koje im se empirijski kaleme kao posledica novih dostignuća i drugačijeg sagledavanja suštine. Problem se javlja kad epohe iszure, kako to već biva, kroz stisnute prste uzdignute pesnice progressa, kad dođu nova vremena sa novim saznanjima i

navikama, a pojmovi ostanu da landaraju u jeziku i svesti kao ukakane tange ljubiteljica noći i skarednih pustolovina u erotskim snovima iscedenih konzumenata. Mrtve reči i njihova značenja prepliću se i dalje sa haosom realnog života, stvarajući zbrku smisla i besmisla koja samo doprinosi sveopštem nerazumevanju i uveseljava sve one koji zdušno tvrde kako red, ipak, ne nastaje iz haosa i kako iz haosa, makar on bio i lingvistički, nastaje samo još veći haos, čemu i mi danas prisustvujemo i u čemu učestvujemo, sasvim je nebitno da li je to voljno ili bezvoljno.

U takvim okolnostima i takvom poretku stvari čak je i pitanje religije, kao opijuma za mase, ili logične i transcendentne manifestacije čestitog ljudskog bića, značajno modifikovano i modernizovano u skladu sa okonostima koje ovoj duševnoj ostrašćenosti i moždanoj aktivnosti dobrim delom oduzimaju duhovni karakter obogaćujući je novim i uglavnom materijalnim rekvizitima, što je nekada bilo blasfemično. Naravno, pod tim ne podrazumevam hramove i najnužnije rekvizite kojima se obavljalo privođenje stada imaginarnom vrhovnom pastiru, ali ne mogu da ne primetim konvoje audija i najmodernije pametne gedžete pod mantijama samozvanih čobana i samozvanih slugu Božjih. I mada religija nije tema ovog eseja, koji bi trebalo da se bavi mnogo realnijim i životnijim fenomenima, valja naglasiti da od religije sve počinje i sa njom se završava, što njen uticaj na tok istorije čini nesagledivim i suštinskim. Iz toga bi se lako mogao izvući zaključak da tok civilizacije kao uspon očovečene zveri, a ne vrednosne kategorije, nije spontano kretanje kroz vreme, već kontrolisano i svesno usmeravanje ka cilju koji su zacrtali gospodari Božje promisli i čuvari *patenta* o Bogu kao vrhovnom utemeljitelju sveta i neprikosnovenom reditelju predstave koja se u njemu, svetu, odvija i traje.

Već to potpuno negira postojanje slobode kao stanja ni od čega zavisne egzistencije, ali je i najbolji primer apsurdna, ako pod njim podrazumevamo besmislicu kojoj se opire racionalni tok sagledavanja nadražaja koji dolaze spolja. Prosto rečeno, a ne ulazeći u razmatranje suštine tvorca i njegovog prisustva, teško je poverovati da svedimenzionalni apsolut i stvoritelj svega što je dostupno našim

čulima, a i više od toga, dozvoli da se njegovo veličanstveno delo izvrgne ruglu i preobrati u najnehumaniji rezervat u kojem se obavlja hiljadugodišnji dril čoveka nad čovekom, intenzitetom koji je čitavu operaciju doveo do samog kraja, a torturu marginalizacije i eliminacije do savršenstva. Zar nije logično da razumno biće, lišeno opijata, strasti, zavisti i ostalih poroka, obitava iznad najhumanije, najpravednije i najsavršenije socijalne tvorevine, a ne da se diči klanicom i sofisticiranom aparaturom za mlevenje živog ljudskog mesa i utiranje puta bezumlju ili volji šačice bezumnika koji su davno preuzeli ulogu krmanoša ove planete i svega na njoj? To sa božanstvima nema nikakve veze, osim ako pod ovozemaljskim božanstvima ne podrazumevamo pripadnike ljudskog roda, aktiviste božanske ideologije, koji su ogrezli u nelimitiranoj zloći, tom primarnom psihološkom stanju isključivo ljudskog bića.

Jer, ljudski greh, a to je i grešni Mojsije shvatio i ukucao u kamen, zapravo je njegova prava priroda, koje bi trebalo da se liši ili da je kultiviše kako bi doživeo blaženstvo, savršenstvo i postao u pravom smislu cenjena kosmička, a i zemaljska, pojava, a ne ljiga koja hoda, leti i gnjuri, i uz to još misli, ili misli da misli. Ne ubij, ne ukradi, ne zaskači ženu svog komšije..., ne ovo, ne ono, ne ništa od onoga što je prava poslastica za čoveka oslobođenog svih moralnih stega, što ga zapravo i čini čovekom, odnosno onim što se pod tim pojmom u biološkom smislu podrazumeva. Mantra da je čovek čoveku vuk, stara je kao i čovek, a i vuk, i jedina od sličnih motivacionih poruka koje ništa nisu izgubile na značaju i slikovitosti tokom vremena, naprotiv.

Iz svega rečenog, nadam se, proizilazi da je značenje odrednice „sloboda“ samo pusta snohvatica, odnosno apsurd sa kojim čovek živi u imaginarnoj težnji za nekim nedosanjanim savršenstvom, a da zapravo i nije načisto sa tim čega bi to trebalo da se oslobodi da bi bio potpuno prepušten samome sebi i time potvrdio postojanje slobode kao takve, kao katarze, potpunog očišćenja od svega što ga sputava da zaroni u egzistenciju primerenu sopstvenim načelima i htenjima. Jer, čak i kada bi se oslobodio svih faktičkih i fiktivnih bukagija koje ga sputavaju, ograničavaju i brane da bude svoj i ono što jeste, ili misli da jeste, ostaje sputan

samim sobom i svojim u gene upisanim htenjima, ostaje rob sopstvenog ega, a to nije sloboda. Čak bi se moglo reći, sa psihijatrijskog stanovišta, da je to najteže od svih stanja neslobode, odnosno zavisnosti. U skladu sa tim jasno je da je i čovek samo oživotvoreni instrument nekog višeg načela ili principa, „oko kroz koje priroda pokušava da sagleda samu sebe“, a ne subjekt ili organizam koji može da opstajava u sopstvenom realnom ili umišljenom kosmosu. Uostalom, čitav taj i takav kosmos je sazdan na principu neslobode, zavisnosti ili, prosto rečeno, suživota saradnje i zavisnosti. Biti potpuno slobodan, znači ne biti i, samim tim, ne učestvovati u većitom kruženju, razmeni materije i trajanju. Biti potpuno slobodan znači ne biti ni svoj, niti pripadati bilo kojem sistemu i obliku života čija je osnovna karakteristika da opstajava na tuđim životima i energiji sićušnijih ali masovnije rasprostranjenih organizama. Zbog toga bi se moglo reći da opstanak i jeste nesloboda, odnosno zavisnost od drugih otelotvorenih u obličja terminatora ili žrtve.

Zato se sloboda, kao oslobađanje od zabrana nametnutih nam mimo naše volje, spušta na niže nivoe i podrazumeva uglavnom trenutnu promenu stanja koja nas sprečavaju da delamo onako kako mi mislimo da bi trebalo, a u sopstvenu korist i po pravilima koja su nam stavljena na uvid kao običajno pravo ili zakon. Ako se manemo principa koji upravljaju prirodom, život među ljudima je baš tako organizovan da mu je sve unapred određeno, zadato i propisano, da su uspostavljena pravila po kojima mora da postupa (a sve više i da misli), zakoni koji se moraju poštovati čak i kad nam se ni malo ne sviđaju ili su u potpunoj suprotnosti sa našim pogledima na svet. A zakone, kao što znamo, donose oni koji misle da su jednakiji od drugih, koji su sebi izborili pravo da znaju šta drugi zaslužuju i šta je za njih najbolje. No, kako se kroz istoriju pokazalo, ni takvi zakoni ne važe za sve i, bez izuzetka, uglavnom su u funkciji indoktrinacije, stvaranja poslušne i podobne mase takozvanih sendvičara, klimoglavaca, ulizica, karijerista... kojima se posle lako manipuliše u vodama takozvane demokratije koja je još jedan nonsens, iliti apsurd, ako znamo da su elitni primerci retkost i da se javljaju u daleko nižem procentu od „običnih“ i onih koji bi se mogli nazvati

nerealizovanim abortusima ili proizvodima nepažnje i nekontrolisanog biološkog poriva za održanjem vrste. Demokratija je tako postala jedan od legalizovanih najgorih vidova torture i ograničavanja svih vrsta slobode, kazamat u kojem vlašću opsednuta manjina vlasnika kapitala preko kupljene ili zaluđene većine, upravlja svetom, a samim tim i svim onim što je u njemu. Dakle, apsurd.

Ali dok se sve vreme apsurd pojavljivao kao nešto što je uglavnom svima bilo „s one strane pameti“, prema tome i nesaznatljivo, odbojno i daleko, došli smo dotle da je besmisao trajanja po prihvatljivim šablonima ili ubeđenjima, postao naša stvarnost, a samim tim prestao da bude apsurd i postao načelo pomenute *demokratije*. Apsurd je postao ono u čemu jesmo, dokazujući još jednom svu neshvatljivost i prevrtljivost života kao pojave koja daleko nadržasta mrtvu prirodu. Život u apsurdu i jeste vegetiranje u mrtvoj prirodi sa zatopljenim elementima života, pokušaj da se opstane u uslovima i među individuama koje su sušta suprotnost svemu onome o čemu su nas učili da vredi poslušati i slediti. Život u apsurdu je baš ono što imamo danas i ovde, dobrovoljno utapanje u besmisao nepostojanja, paraliza izazvana strahom od gubitka stečenih navika i sloboda koje su davno svedene na minimum najosnovnijih aktivnosti za goli opstanak koji ničeg zajedničkog nema sa mogućnostima i svrhom onoga što se čovekom zove. Apsurd je da apsurd postane sistem, da sve ono što smo koliko do juče smatrali budalaštinom, postane zadovoljavajuća opcija većine. I ako se još uvek pitate da li je to moguće, odgovor je: Da, moguće je, koliko god to apsurdno zvučalo i izgledalo.

Oduvek je u civilizaciji kojom smo zatočeni, ljudski resurs bio nešto najvrednije i najtraženije, u umnom i fizičkom smislu, a čitava psihologija ljudskih odnosa svodila se na to ko će da ovlada resursom, odnosno živućom masom niže kategorije, onim što nije *elita*, već samo biološki materijal, hrana i obnovljivi resurs za pogon *elite*. S tim u vezi, sve što je rađeno, od propovedi duhovnika, ne retko pokajnika i izvršilaca teških zločina, do veslača na galijama, tucača kamena u kazamatima, obrazovanja i drugih manifestacija takozvanog društvenog života, samo su oblici i podvrste kolektivne obmane u korist onih koji su se smatrali

gospodarima sveta, što je kasnije rezultiralo Novim svetskim poretkom kao globalnom planetarnom vlašću. I mada slobode nikad nije bilo u formi koja bi podrazumevala njen totalitet i pravo čoveka da ide kud ga noge nose i misli u skladu sa svojim potrebama i intelektualnim kapacitetima, ona je delimično ili parcijalno osvajana jer se samo tako do slobode dolazi, bar u određenoj meri i na nižim nivoima koji ne pretenduju da ugroze pozicije takozvanog establišmenta vrhovnog direktorijuma. Ljudi su se oslobađali nepoželjnih stanja, države su se oslobađale dominacije okupatora, žene su se oslobađale muškog svinjskog šovinizma, a deca roditeljske brige kao neadekvatne totrote. Međutim, uvek bi se ispostavilo da je sloboda trenutna i Pirova, i da nova situacija zahteva ponovno oslobađanje, od novog, ili novih, tirana.

U ovom trenutku i na ovoj stepenici civilizacije tiranija je uzela toliko maha da za bilo koji vid slobode nije ostalo ni malo prostora, čak ni one koja bi se mogla smatrati samoobmanom. Kompletna masa čovečanstva je u zavisnom položaju od kreatora svetskih zbivanja, kojima nova tehnologija, hemija i ovladavanje monstruoznim metodama masovne manipulacije daju božansku moć sa đavolskim programom.

Šansa da se bilo šta učini po tom pitanju je propuštena, mada bi se moglo reći da šanse nije ni bilo jer je ovaj i ovakav svet stvoren u satanističkoj laboratoriji i sa sasvim drugom svrhom od one zablude koja cirkuliše u širokim narodnim masama. Ako na jedan tas stavimo svu poznatu nam i dostupnu mudrost, kroz milenijume sticanu i nadograđivanu, a na drugi faktički domet civilizacije u kojoj jesmo, shvatićemo da je sve bilo uzalud, da nam sva ta mudrost služi samo da shvatimo tragiku tačke u kojoj jesmo, a to je tačka sunovrata ili tačka topljenja svega za šta smo mislili da je humano. Svet je samo mehanizam za dostizanje cilja koji je izvan vidokruga običnog sveta, statista i naturščika u predstavi koja se igra njima nedostupnim sredstvima i bez ikakvih mogućnosti da sagledaju pravo stanje stvari i završnicu. Tako dolazimo do toga da je zapravo od početka sve ovo bilo apsurd, osim života kao prirodne pojave, sve do trenutka kada je i život kao takav postao apsurd u uslovima koji su trenutno na sceni. Uostalom, već je obelodanjena

činjenica da je takozvana postindustrijska epoha istovremeno i doba post istine, što bismo mogli nazvati i nekom novom istinom, odnosno apsurdom po nekim do nedavno važećim merilima. Logika kakvu smo znali i koristili u doživljaju sveta i njegovih modifikacija više ne postoji i svaki logički sud u promišljanju stvarnosti vraća se logičaru kao surovo otrežnjenje i omča oko vrata, koja sputava svaki naredni pokušaj bilo kakvog delovanja. Jer dokučiti apsurd logikom isto je što i hodati po void u *betonskim cipelama*. Oni koji ovo blagovremeno shvate pokušaću da se adaptiraju na nove uslove i da apsurd prihvate kao fakat, tražeći u njemu samo sebi svojstvene vidove neke nove slobode, a oni drugi, postaće samo sredstvo za učvršćenje apsurdna kao vladajuće ideologije i načina života, koliko god to apsurdno bilo.

23.11.2018.g.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>